

Oponentský posudek na diplomovou práci Bc. Simony Fořtové
**Proces nabývání měšťanství v raně novověké společnosti – na příkladu
Nového Města pražského v letech 1582-1612**

Posuzovaná magisterská práce se primárně zakládá na rozboru raně novověkého pramene *Knih měšťanských práv 1582-1612*, uloženého v Archivu hlavního města Prahy. S tímto tématem autorka vstupuje na již známý terén práce s novověkými archivními prameny, které zpracovávala již během přípravy tematicky podobné bakalářské práce.

Práce je rozdělená na dvě části, jednou z nich je část teoretická (aplikace teorie sociálního pole či kapitálu P. Bourdieu na pramenné údaje) a druhá část je empirická (bezprostřední rozbor a analýza archivních údajů). Kromě toho obsahuje magisterská práce též samostatnou přílohu (část B), která prezentuje ze zmíněného pramene vytěžená data.

Teoretická aplikace určitých aspektů koncepce P. Bourdieu na archivní výzkum (konkrétně utváření společenských vztahů s ohledem na blízkost vazeb jedinců v sociálním prostoru) se zdá být daní historické sociologie, v jejímž terénu se studentka pohybuje. Nejhodnotnější se dle mého názoru jeví právě druhá - empirická - část diplomové práce a její závěry. Hlavní výzkumnou otázkou, o kterou se studentka opírá během těžení pramene, je otázka principu vzniku vazby nový měšťan – ručitel. Tato vazba se formovala na základě souvislosti mezi řemeslem nového měšťana a patřičnou volbou ručitele. Během výzkumu se tak prokázala primárnost profesních, sociálních a vzdělávacích vazeb na úkor vazeb krajevých (tj. místo původu).

Během výzkumu studentka dochází k řadě jiných neméně zajímavých závěrů, např. o tom, že navzdory původní vstupní hypotéze se většina nově příchozích osob legitimizovala měšťanskými doklady (zatímco autorčina původní hypotéza počítala s převahou panských listů vydávaných jako záruka bezúhonnosti) (s. 55-57, podkapitola 4.8.). Dalším faktem pak je, že nebylo možné prokázat přímou souvislost mezi počtem nových měšťanů a bezprostředními dobovými událostmi (zejm. hladomory a epidemiemi) (s. 64 a jiné).

Zásadní je rovněž polemika s jinými historiky, do které se pouští studentka na základě vlastního výzkumu. Jde zejména o polemiku s Josefem Janáčkem, kdy studentka

dokládá, že kulminačním rokem přílivu nových osob do Nového Města pražského není rok 1600, jak soudí Janáček, ale rok 1589 (s. 36, 64-65). Zároveň na základě výstupních dat nelze prokázat bezprostřední souvislost mezi rozhodnutím Rudolfa II. usadit se v Praze (1583) a počtem nově přijímaných měšťanů na Novém Městě pražském (s. 34-35). Pokládám tyto a i jiné postřehy za cenný příspěvek doplňující celkový obraz tohoto období.

Během práce studentka rovněž zaujímá kritický odstup od zpracovávaných pramenů. Upozorňuje zde na relativnost jejich možné výpovědní hodnoty a zároveň nejednou upozorňuje na možné limity a mezery, které tento typ bádání mohou doprovázet (s. 8, 44, 65 a další). Ostatně v rámci diplomového projektu provedená práce svědčí o hluboké znalosti kontextu posuzované doby a preciznosti práce s archivními prameny.

Práce má bohužel množství formálních nedostatků, spojených s finálními stylistickými a jinými úpravami textu. Např. na s. 10 citovaný odkaz na webové stránky není opatřen datem posledního přístupu, v textu práce zpravidla často chybí uvozovky (s. 66, 71, 74 a jiné) nebo závorky (s. 41 a jiné). V textu se v hojném počtu vyskytují zbytečné tečky, mezery apod. Přepis vlastních názvů není stylisticky sjednocený (s. 66, 71, 74 a mnoha další), v některých odkazech chybí plné ediční údaje citovaných knih (typicky rok vydání a další údaje, viz s. 18, 41 apod.).

Nicméně na základě poctivě odvedené výzkumné práce navrhuji výsledné hodnocení tohoto diplomového projektu Bc. Simony Fořtové známkou „**Výborně**“.

V Praze 28. ledna r. 2016

Mgr. Alena Marková, Ph.D.